

Specjalistyczny Zespół Opieki Zdrowotnej
nad Matką i Dzieckiem w Poznaniu

F-04/D Wydanie: 1 z dnia: 14.10.2023r.
Opracowała: mgr Joanna Rodrigues, Dietetyk

ZALECENIA DIETETYCZNE

DIETA ELIMINACYJNA

Zastosowanie:

- ze zdiagnozowaną nietolerancją lub alergią na dany składnik,
- u których względy medyczne wykluczają wybrane produkty/grupy produktów,
- których religia lub światopogląd wyklucza spożycie określonych produktów.

Dieta eliminacyjna powinna być prawidłowo zbilansowana i urozmaicona pod kątem udziału grup produktów spożywczych: produkty zbożowe, mleczne, mięso i ryby, nasiona roślin strączkowych, warzywa i owoce, tłuszcze. Należy zwrócić uwagę na regularne spożywanie 3-5 posiłków dziennie. Zaleca się wypijanie około 2-2,5l płynów w ciągu doby.

Przy doborze produktów należy zwrócić uwagę na ich:

- jakość,
- termin przydatności do spożycia,
- sezonowość,
- skład.

Stosowane techniki kulinarne:

- gotowanie tradycyjne lub na parze,
- duszenie bez wcześniejszego obsmażania,
- pieczenie bez dodatku tłuszczu, np. w folii aluminiowej, w rękawach do pieczenia, pergaminie, naczyniach żaroodpornych oraz w piecach konwekcyjnych.

Wykluczony składnik/produkt	Produkty przeciwwskazane	Zamienniki produktów przeciwwskazanych
GLUTEN Zastosowanie: <ul style="list-style-type: none"> • celiakia (choroba	- żyto, pszenica, jęczmień, owies niecertyfikowany jako bezglutenowy, orkisz, - wszystkie produkty, które zawierają ww. zboża np. pieczywo, maca, płatki owsiane, pszenne, jęczmienne, żytnie, muesli, kasze: manna, jęczmienna, bulgur, makarony w tym kus-kus, otręby, kielki, zarodki,	- produkty opisane jako „bezglutenowe” - dozwolone są produkty powstałe z roślin, które w swojej naturze nie zawierają glutenu, - mąki: ryżowa, sojowa, gryczana, kukurydziana, jaglana, z nasion roślin strączkowych, z prosa, komosy ryżowej,

<p>trzewna),</p> <ul style="list-style-type: none"> • alergia na pszenicę i inne zboża, • nieceliakalna nadwrażliwość na gluten, • inne diety wymagające wykluczenia glutenu. 	<p>wędliny, sosy, zupy w proszku, kawa zbożowa, kakao owsiane,</p> <ul style="list-style-type: none"> - sorgo, teff, amarantus, quinoa, - zagęszczacze na bazie skrobi pszennej w jogurtach lub bulionach, - produkty instant, sos sojowy, mieszanki - przyprawowe, wędliny o nieznanym składzie, płatki kukurydziane i pieczywo ryżowe bez certyfikatu żywności bezglutenowej, produkty ze skrobią pszenną. - wszystkie pozostałe produkty spożywcze zawierające na opakowaniu informacje, że zawierają gluten (w tym przetwory mięsne, przetwory rybne, przetwory nabiałowe, przetwory owocowo-warzywne, przyprawy) 	<p>amarantusa, ziemniaczana</p> <ul style="list-style-type: none"> - kasze i makarony z ww. zbóż, - tapioka, - sago, - orzechy, sezam, ciecierzycy, siemię lniane, ziarna słonecznika, - nasiona roślin strączkowych wafle ryżowe, chrupki kukurydziane oznaczone jako bezglutenowe.
<p>BIAŁKA MLEKA/LAKTOZA</p> <p>Zastosowanie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • nietolerancja mleka krowiego, • nietolerancja laktozy alergia na białko mleka. 	<ul style="list-style-type: none"> - mleko krowie - mleko w proszku, mleko zagęszczone, - sery żółte, białe, śmietana, maślanka, serwatka, jogurty, kefir, mleko zsiadłe, - masło, - produkty zawierające kazeinę, laktoalbuminę, laktoglobulinę, - mięso wołowe (przy alergii na albuminę surowicy bydłowej), - cielęcina (przy alergii na albuminę surowicy bydłowej). 	<ul style="list-style-type: none"> - mleko kozie (przy alergii na białko mleka) - napoje roślinne fortyfikowane (wzbogacane wapniem): owsiane, sojowe, orzechowe, migdałowe, ryżowe, - mięso, ryby, jaja, - nasiona roślin strączkowych – np. grochu, fasoli, bobu, ciecierzycy i soi, - pestki roślin takich jak dynia, mak i słonecznik, - owoce i warzywa.
<p>BIAŁKA JAJA</p> <p>Zastosowanie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • alergia na białko jaj 	<ul style="list-style-type: none"> - jaja kurze, przepiórcze, perlicze, indycze oraz kacze, - makaron jajeczny, drożdżówki, rogalce, bułeczki, produkty zbożowe zawierające jaja w składzie, - przetwory warzywne z dodatkiem jaj, - przetwory mięsne, rybne z dodatkiem jaj np. pulpety, klopsy, - ciasta, ciastka, lody, 	<ul style="list-style-type: none"> - wszelkie pieczywo bez jaj w recepturze, kasze, płatki naturalne, mąki, makaron bezjajeczny, - warzywa szczególnie zawierające duże ilości żelaza, np. natka pietruszki, burak, szpinak, jarmuż, brokuły, fasolka szparagowa, - mięso chude: drób, schab, szynka, wołowina, cielęcina, - ryby,

	inne desery zawierające jaja, - wszystkie produkty i potrawy zawierające jaja w proszku.	- budynie, kisiele, galaretki bez jaj.
<p>DIETA WEGETARIAŃSKA (semiwegetariańska)</p> <p>Zastosowanie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dla osób nie spożywających mięsa i jego przetworów lub spożywających je w ograniczonej ilości 	<p>- mięso, szczególnie czerwone</p> <p>- wędliny,</p> <p>- pasztety,</p> <p>- wyroby podrobowe,</p> <p>- podroby,</p> <p>- pyzy i pierogi z mięsem,</p> <p>- budynie mięsne,</p> <p>- konserwy mięsne,</p> <p>- rosoly i zupy na wywarach mięsnych,</p> <p>- krostki,</p> <p>- fasolka po bretońsku,</p> <p>- gulasz,</p> <p>- bigos z mięsem/kiełbasą, smalec, słonina, boczek.</p>	<p>- drób, ryby – według preferencji,</p> <p>- jaja,</p> <p>- nabiał,</p> <p>- nasiona roślin strączkowych – np. groch, soja, fasola, bób, soczewica i ich przetwory np. tofu, hummus,</p> <p>- napoje roślinne fortyfikowane (wzbogacane wapniem): sojowe, orzechowe, migdałowe, ryżowe (w ograniczonych ilościach),</p> <p>- kiełki nasion np. brokuła, lucerny, rzodkiewki, słonecznika, pszenicy, rzeżuchy,</p> <p>- zupy i sosy na wywarach warzywnych,</p> <p>- kotlety sojowe, z soczewicy i fasoli.</p>